

Cím **Vizuális szimbólumok és jelképrendszerek**

Kódok B-AE-502-F, B-DK-601

Hirdető Classic School

Környezet Tantermi

Alapadatok						
Kurzus típusa	Kredit	Kontaktóra	Otthoni munkaóra	Tantárgy típusa	Félév	Melyik tantárgy része?
szeminárium	5	48	102	kötelezően választható	2-5.	Speciális elméleti ismeretek

Ajánlás
A tantárgy azoknak a hallgatóknak ajánlható, akik nyitottak arra, hogy megismerjék az európai és Európán kívüli művészet jelképrendszerének sajátosságait, és kíváncsiak, hogyan vándoroltak egyes képi motívumok korszakok és kultúrák között. A hallgatók bevezetést kapnak a vizuális jelek értelmezésének módszertanába, megismerik a műértelmezés lehetőségeit és korlátait. Bepillantást nyerhetnek különféle korok és kultúrák vizualitásának, szimbólumainak történelmi, társadalmi, szellemi és vallási hátterébe.

Rövid leírás
A félév során a hallgatók az ikonográfia és ikonológia tudományos alapjaival és módszereivel ismerkednek meg. Az elméleti megalapozást egyes konkrét témák ikonográfiai elemzése követi. A főbb ókori kultúrák művészetének ikonográfiai sajátosságai mellett (Mezopotámia, Egyiptom) a klasszikus görög-római mitológiai témák, valamint az Ó- és Újszövetség és a szentek életének leggyakrabban ábrázolt jeleneteinek tanulmányozása, azok felvett jelentéseinek vizsgálata is sorra kerül. A hallgatók megismerhetik a távol-keleti kultúrák ikonográfiai sajátosságait, valamint különböző jelképek kultúrák közötti vándorlását. A kurzus programja lehetővé teszi, hogy a hallgatók elsajátítsák az ikonográfiai kutatás alapjait, és mélyebb ismereteket szerezzenek az egyes művészeti korszakok kulturális, szellemi és ábrázolási sajátosságairól. A hallgatók önálló kutatómunkára is kapnak lehetőséget egy-egy ikonográfiai motívum elemzése kapcsán az írásbeli feladatok és a félév végi prezentációk alkalmával.

Oktatók			
Oktató neve	Oktató elérhetősége	BIO	Fogadóóra
Kissné Budai Rita	budairita@mome.hu	https://mome.hu/hu/emberek/kissne-budai-rita	kedd 13:00-13:40

Félév menete	
A kurzus formátuma	Órarendi időpontok

szemináriumi kontaktóra	Kedd 10:00-12:50 Helyszín: B_102
-------------------------	-------------------------------------

Az egyes foglalkozások jellege és ütemezésük, tanári közreműködés jelölése

Hetek	Dátum	Heti tartalom	Műhely/speciális terem
1	2026.02.17.	Ikonográfia, ikonológia, képhermeneutika: módszerek és eszközök, alapfogalmak. Cesare Ripa Ikonográfiája	
2	2026.02.24.	Növények és állatok szimbolikus jelentése	
3	2026.03.03.	A halál ikonográfiája különböző kultúrákban	
4	2026.03.10.	A görög istenvilág az ókortól napjainkig, aranykor-mítoszok és képi megjelenítései	
5	2026.03.17.	Görög-római istenek és istennők	
6	2026.03.24.	Hérosz-történetek	
7	2026.03.31.	Ikonográfiai sajátosságok a távol-keleti művészetben	
8	2026.04.07.	Zsidóság, kereszténység és képiség kapcsolata; a képteológia kialakulása. A teremtés ábrázolásai. A legkiemelkedőbb ószövetségi személyek és történetek megjelenítései	
9	2026.04.14.	Anya-gyermek motívum különböző kultúrákban. Jézus életének főbb eseményei; ókeresztény szimbólumok.	
10	2026.04.21.	A főbb keresztény szentek ábrázolásai, típusok, attribútumok; templomok ikonográfiai rendszere	
11	2026.04.28.	Egyes motívumok különböző kultúrákban (hegy, alvilág, csillag, szárnyas lény, sárkány, démonikus lények, hős, virágok, kiemelkedő történelmi személy)	
12	2026.05.05.	Félév végi prezentációk	

Kurzusteljesítés feltételei, követelmények és értékelés

A hallgatók tennivalói, feladatai

Követelmény, beadandó munka	Értékelés módja	Értékelés szempontjai	Leadási határidő, alkalom	Súly az érdemjegyben
A kurzus Classroom csoportjába való belépés.	megfelelt/nem felelt meg	jelenlét, aktivitás	2026.02.17.	0%
Órai részvétel, a beszélgetésekbe való aktív bekapcsolódás.	öt fokú skálán	önálló gondolatok, érvelés, kifejezőerő	12 évközi alkalom	20%
Beadandó feladatok teljesítése	öt fokú skálán	határidő betartása, igényes formai kivitelezés, önálló tartalom	4 évközi alkalom	40%
Félév végi szóbeli műelemzés (prezentáció)	öt fokú skálán	a tanult szempontok alkalmazása, önálló gondolkodás, igényes tartalmi és formai kivitelezés	2026.05.05.	40%

Általános, átfogó feltételek

A félév teljesítésének feltétele az órai részvétel legalább az órák 75%-án.

Jegyzetek és irodalom

Kötelező irodalom
Arcanum Digitális Tudománytár: Ki kicsoda a Bibliában. https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Lexikonok-ki-kicsoda-a-bibliaban-F8DCE/
Belting, Hans: Faces – Az arc története. Ford.: V. Horváth Károly. Budapest, Atlantisz, 2018.
Mills, Alice: Mitológia. Ford.: Antóni Csaba, Balikó Nándor, Danka Sándor, Szabó Csilla. Budapest: Kossuth Kiadó, 2016.
Kurzus jegyzetei, prezentációi
Classroom-csoport
Ajánlott irodalom
Panofsky, Erwin: A jelentés a vizuális művészetekben. Ford.: Tellér Gyula. Budapest, Gondolat, 1984. ISBN 9632813952 http://arthist.elte.hu/TAMOP_412/3_4_panofsky.pdf
Kerényi Károly: Görög mitológia I. Történetek az istenekről és az emberiségről, II. Hérosztörténetek. Ford.: Kerényi Grácia. Budapest, Gondolat, 1977.
Hans Belting: Kép és kultusz. A kép története a művészet korszaka előtt. Ford.: Schulcz Katalin, Sajó Tamás. Budapest, Balassi Kiadó, 2000.
Miklós Pál: A sárkány szeme. Bevezetés a kínai piktúra ikonográfiájába. Budapest, Corvina, 1973
Pál József – Ujvári Edit: Szimbólumtár. Bp., Balassi K., http://www.balassikiado.hu/BB/netre/Net_szimbolum/szimbolumszotar.htm
Vígh Éva: Állatszimbólumtár. Bp., Balassi K., 2019.

Tanulási eredmények	
Tudás	<ul style="list-style-type: none"> - tájékozott az ikonográfia-tudomány főbb korszakaiban, általános jellemzőiben, módszertanában - ismeri az ikonográfiai értelmezés alapproblémáit, alapműveit, ismeri az alapvető szakterminológiát - ismeri és felismeri a műalkotások technikai és stilsztikai sajátosságait, társadalmi kontextusát - ismeretekkel rendelkezik a művészettörténetben leggyakrabban megjelenő mitológiai és biblia témákról, azok szövegforrásairól és értelmezés-történetéről
Képesség	<ul style="list-style-type: none"> - képes argumentumok azonosítására, átgondolására, valamint ezeknek előszóban és írásban vázlatos vagy részletes bemutatására - fejleszti vizuális képességeit és memóriáját, képes kreatív látásmódra - képes elmélyült, szisztematikus megfigyelésre, elemzésére, értelmezésére - képes megfelelő írásbeli és szóbeli prezentációra
Attitűd	<ul style="list-style-type: none"> - kritikai és kreatív gondolkodás és problémaérzékenység jellemzi - alapos és elmélyült megfigyelőképesség jellemzi - folytonosan fejleszti saját szellemi képességeit, képes arra, hogy külső segítség nélkül is módszeresen gyarapítsa tudását - képes argumentált módon kifejtetni saját álláspontját - a felismert kulturális értékeket képviseli és közvetíti
Autonómia és felelősségvállalás	<ul style="list-style-type: none"> - véleményét körültekintően alakítja ki, tájékozódik és felelősséget vállal saját álláspontjáért - véleményét argumentumokra alapozza - elkötelezett az emberi méltóság által megkövetelt, etikailag és szellemileg alapos érvelés mellett - felelősséget vállal akár szóban, akár írásban megfogalmazott véleményéért, közéleti és tudományos téren is - képes a kulturális értékekkel szembeni felelős és etikus magatartásra, kreatív véleményalkotásra

Felmentés

Nem adható felmentés a kurzuson való részvétel és teljesítés alól.

Tantervi kapcsolatok

Tantárgy	Kapcsolódó kurzusok (párhuzamosságok)	Kurzus érdemjegy aránya a tantárgyban
Speciális elméleti ismeretek		
A kurzus előfeltételei	Szabadon választott esetén sajátos előfeltételek:	Szabadon választhatóként felvehető?
-	-	Nem

Mesterséges intelligencia használatára vonatkozó irányelvek és szabályok a kurzusban

A mesterséges intelligencia egyetemi használatára a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem Mesterséges Intelligencia és Plágiumszabályzata vonatkozik.

Alapanyagigény**Ki biztosítja?**

Eszközigény: installált projektor vagy képernyő

Tech Park

Egyéb információ, megjegyzések

-